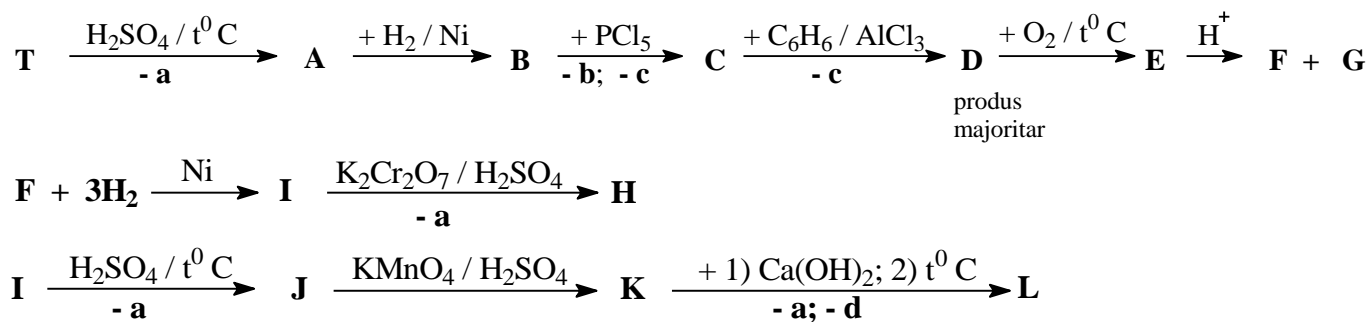

Clasa a XI-a
OLIMPIADA DE CHIMIE – etapa județeană
11 martie 2012

Subiectul I ..... **20 puncte**

Un compus organic **T**, cu masa moleculară egală cu 92, are N.E. = 0 și conține C, H și O, raportul masic C : O fiind 0,75. Compusul **T** se supune următoarelor transformări:

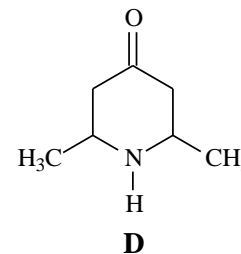
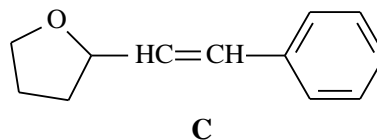
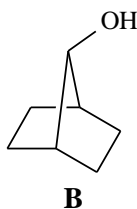
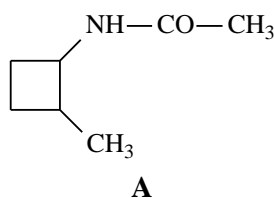

Știind că **H** și **L** aparțin aceleiași clase de compuși, **L** fiind omologul inferior al substanței **H**, se cer:

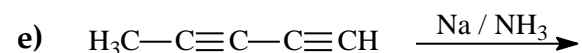
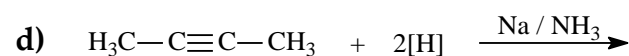
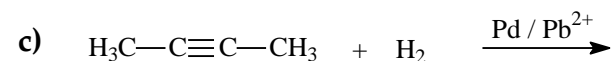
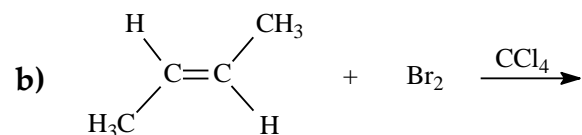
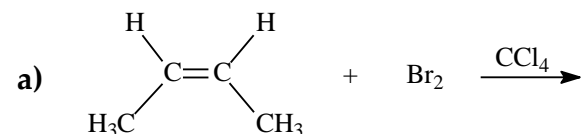
- determinați formula moleculară, scrieți formula structurală și precizați denumirea conform IUPAC a compusului **T**;
- identificați compușii notați cu literele **a**,..., **d**, **A**,..., **L** și precizați denumirea conform IUPAC a substanțelor organice.

Subiectul II ..... **25 puncte**

A. Scrieți structurile stereozomerilor compușilor **A**, **B**, **C**, **D**. Precizați relațiile dintre stereozomeri.

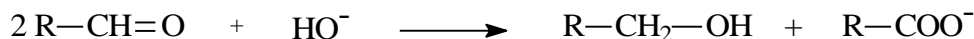

B. Scrieți formulele stereochemice ale produșilor care rezultă din reacțiile:

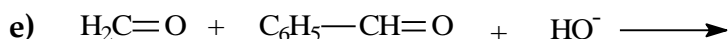
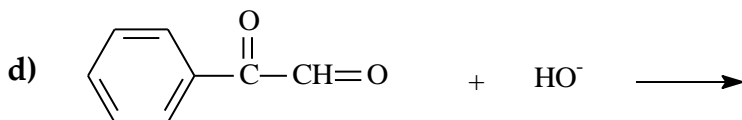
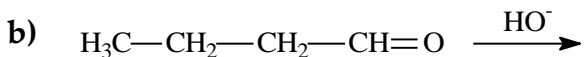

Subiectul III ..... 25 puncte

A. Reacția Canizzaro (una dintre reacțiile aldehydelor care nu pot juca rol de componentă metilenică în reacția de condensare) decurge, în soluție de hidroxid alcalin, astfel:

Completați ecuațiile reacțiilor care au loc într-o soluție concentrată de hidroxid alcalin:

B. 67 g de amestec de metanal și etanal se oxidează cu KMnO_4 și H_2SO_4 . Din reacțiile redox care au loc la oxidarea celor două aldehyde rezultă, în total, 64,8 g de apă.

67 g din același amestec de aldehyde, aflate în raport stoechiometric, în cataliză bazică, formează produsul unic de reacție **A**. Prin reducerea catalitică a compusului **A** se obține substanța **B** care, prin tratare cu sodiu metallic, conduce la compusul **C**.

Se cer:

- Scrieți ecuațiile reacțiilor redox care au loc la oxidarea celor două aldehyde.
- Calculați cantitățile (în moli) de aldehyde din amestecul inițial.
- Determinați formulele structurale ale compușilor **A**, **B** și **C**.

Subiectul IV ..... 30 puncte

A. Într-un amestec se găsesc următoarele substanțe organice: (**A**) *para*-clorofenol, (**B**) alcool benzilic și (**C**) *para*-toluidină. Pe baza proprietăților acido-bazice, indicați cum pot fi separate substanțele din amestec.

B. Se dau compușii: (1) anilina, (2) metilamina, (3) amoniac, (4) dimetilamina, (5) *N*-metilanilina și constantele de bazicitate, K_b : (a) $4,53 \cdot 10^{-4}$, (b) $4,26 \cdot 10^{-10}$, (c) $5,39 \cdot 10^{-4}$, (d) $1,75 \cdot 10^{-5}$, (e) $7,05 \cdot 10^{-10}$. Asociați fiecărei cifre care indică o substanță litera care indică constanta de bazicitate corespunzătoare.

C. Hidrocarbura **A** se supune, pe rând, următoarelor transformări:

- hidrogenare**, în prezență de Ni fin divizat, obținându-se hidrocarbura **B**;
- oxidare energetică**, cu o soluție de KMnO_4 în mediu de H_2SO_4 , obținându-se compusul cu catenă liniară **C**;
- oxidare blândă**, la 0°C , cu o soluție slab bazică de KMnO_4 , obținându-se compusul optic inactiv **D**;
- oxidare blândă**, cu acid perbenzoic ($\text{C}_6\text{H}_5-\text{CO}-\text{O}-\text{OH}$), obținându-se compusul **E** care, prin hidroliză în mediu acid, conduce la compușii **F** și **G**.

Se știe că:

- hidrocarbura **A** are 13 atomi în moleculă;
- 0,2 moli de hidrocarbură **A** consumă la hidrogenare, în prezență de Ni fin divizat, 2,46 L de hidrogen, măsurați la 27°C și 2 atm;
- masa moleculară a hidrocarburii **B** este cu 2,941% mai mare decât cea a hidrocarburii **A**;
- compușii **F** și **G** sunt enantiomeri și sunt diastereoizomeri ai compusului **D**.

Se cer:

- Scrieți formulele stereochemice ale compușilor **A**, ..., **G**;
- Comparați punctul de fierbere al compusului **D** cu cel al compușilor **F** sau **G**. Explicați.

Se dau:

- **Mase atomice:** H – 1; C – 12; O – 16.

- **Constanta universală a gazelor:** $R = 0,082 \text{ atm} \cdot \text{dm}^3 / (\text{mol} \cdot \text{K})$

NOTĂ: Timp de lucru 3 ore.

Subiecte selectate și prelucrate de Vasile Sorohan, profesor la Colegiul „Costache Negruzzi” Iași